

Soort van tovenaars: workshop 5-7 jaar duur: 60 minuten

Inleiding + geluiden (15 min)

(best in een stille ruimte)

Met woorden maak je gedichten. Hoe kan je zien dat iets een gedicht is?

- rijmt (niet altijd)
- korte regeltjes
- bijzondere woorden
- je moet er langer bij nadenken dan bij een verhaal
- ...

Moet er altijd rijm inzitten?

Klanken moeten vooral bij elkaar passen.

In een gedicht ga je iets **op een net iets specialere manier zeggen dan anders.**

We gaan nu luisteren naar enkele alledaagse **geluiden**.

Wat voel je? Wat hoor je? Waaraan denk je?

Daarna luisteren we hoe dichters deze geluiden verwoorden in een gedicht.

- Voelzakjes kraaltjes en knopen doorgeven
- Voelzakjes knikkers doorgeven
→ gedicht Mattias De Leeuw lezen uit *Mijn fijne geluidenboekje*

Korrels en kraaltjes en knopen die vallen.

Knikkers die tikkertje doen, met z'n allen.

→ gedicht Hans en Monique Hagen lezen uit *Nooit denk ik aan niets:*

Knikker

ik verstopt mijn laatste knikker

in een pot met grond

elke dag geef ik hem water

elke dag een beetje zon

duizend knikkers pluk ik later

als dat eens kon

als dat eens kon

dan zou ik kunnen knikkeren

tot ik ein-de-lijk een potje won

→ welk vind je het mooist? Waarom?

- Kinderen doen ogen dicht + met plantenspuit spuiten → gedicht Mattias De Leeuw lezen uit *Mijn fijne geluidenboekje*:

*Paraplutjes van water,
en daarvan het geluid:
papa die rondloopt
met de plantenspuit.*

Welke typische geluiden ken je nog van bij je thuis? Welke vind je (minder) leuk? Waarom?

Hoe klinkt de wind? (10 min)

Brainstorm

“De wind waait”: hoe kan je dit mooier zeggen? → samen woorden zoeken die mooi klinken

Wat doet de wind? (toon voorwerp + evt. met gezichtsuitdrukking kinderen op weg helpen)

- huult (hier met een buis geluid maken)
- ruist (hier grote schelp tonen)
- waait
- brult
- blaast (bolle wangen)
- raast
- Kinderen het geluid van de wind laten nadoen (fluiten, oeoee, ...)
- Hoe klinkt een briesje? Een storm? (met je stem ook al verschil in volume laten horen)
- ...

Evt. deze woorden op een flap schrijven/tekenen (ook al kunnen ze nog niet alles lezen, goed voor ontluikende geletterdheid om te zien dat je iets wat je zegt ook kan opschrijven)

Voorlezen

- Begeleider neemt de bundel *Nooit denk ik aan niets* en leest ‘De wind’.
Een tweede maal lezen en er enkele rijmwoorden uitlaten.
De rijmwoorden laten aanvullen door de kinderen.

Laat de kinderen de tekening van Charlotte Dematons zien.

Waarom kan je zien dat het waait?

Waait het hard, zacht?

- Begeleider neemt *Mijn fijne geluidenboekje* en leest ‘De wind die een mondvul ...’
Hoe klinkt ruisen? Kan je dit nadoen?
Laat de kinderen de tekening van Mattias De Leeuw zien.
Waarom kan je zien dat het waait?
- Begeleider neemt *Mijn fijne geluidenboekje* en leest ‘Boertje. Windje’
 - Over welke wind gaat het hier?
 - Wat is een zuchtje van boven? Wat is een zuchtje van onder?
 Vandaag werken we nog rond een ander soort wind.

Afsluiter: bellenblaas

- We gaan een mooi woord in de bel blazen. Kinderen vragen om mooie woorden
→ begeleider blaast zelf
- Heel stil maken → luisteren of we de bel horen spatten. Hoor je ook het woord nog?

Kennismaking Zefiertje (5 min)

Wie heeft er al eens gehoord van een Zefiertje?

Dit is een verdwijwoord (vragen wat dat kan zijn + uitleggen wat het is).

Begeleider toont het boek *Als iemand ooit mijn botjes vindt* (enkel cover).

Heel kort uitleggen hoe Jaap en Benjamin te werk gingen: elk woord werd een fantasiedier.

We gaan nu zelf een dier fantaseren bij dit woord. Om dat te kunnen doen, moeten we het woord leren kennen met onze zintuigen.

Begeleider herhaalt het woord Zefiertje enkele malen.

Kinderen sluiten de ogen en proberen het woord na te zeggen.

- Hoe klinkt het woord? Vrolijk? Vervelend?
- Is het een harig woord? Of juist glad? Steekt het? Heeft het schubben?
- Waar ruikt het naar?
- Wat zou het kunnen betekenen?

Gedicht maken (5-10 min)

Vanaf 1^{ste} leerjaar:

We maken zelf een kort gedicht over het Zefiertje.

Begeleider schrijft op flap.

Een Zefier

is een dier. (dit rijmt) (en hier dichten we verder adhv vragen, moet niet altijd rijmen!)

...

Voor kleuters + lagere school

Stel dat dit woord een dier was...

- Zou het dan een groot dier zijn? Of juist niet? Lief en schattig of angstaanjagend?
- Hoe ziet het eruit?
- Welke kleur heeft het?
- Wat is er zo bijzonder aan het dier?
- Wat kan het heel goed?
- Kan het stappen, of vliegen, zwemmen...?
- Welk geluid maakt het?
- Wat doet het dier de hele dag?
- Hoe woont hij/zij? In een hol of een nest of ergens anders?
- Wat eet het dier graag? Wat lust het niet?

Fantasiedier tekenen (20-30 min)

Ga nu aan de slag en teken een Zefiertje. Gebruik je fantasie!

Gebruik verschillende materialen en denk aan alle details die jouw dier zo bijzonder maken:

- Huid / haren
- Ogen / neus / oren
- Mond / bek / tanden
- Poten / klauwen
- ...

Slot (5 min)

Begeleider leest 'Zefiertje' uit *Als iemand ooit mijn botjes vindt*.

Als er nog tijd is, mogen de kinderen om beurt vertellen wat hun Zefiertje goed kan.

Materiaallijst

Boeken:

- *Mijn fijne geluidenboekje* (Edward van de Vendel & Mattias De Leeuw)
- *Nooit denk ik aan niets* (Hans & Monique Hagen en Charlotte Dematons)
- *Als iemand ooit mijn botjes vindt* (Jaap Robben & Benjamin Leroy)

Koffer met:

- voelzakjes met kralen, knopen, knikkers
- plantenspuit
- schelpen
- plastieken buis
- bellenblaas

Tekenmateriaal:

- papier (A4 formaat, 120gr)
- potloden
- kleurpotloden
- vetkrijtjes
- verf en penselen
- papierresten, tijdschriften... voor collage
- schaarmpjes en lijm